

er en Eventualitet, som de nævnte Endringsforslag egentlig ikke, og heller ikke Lovforslaget, som det foreligger fra 2den Behandling, tage Hensyn til. Jeg kan nu være fuldstændig enig med den meget ærede Minister deri, at det er dog den naturlige Ordning, da disse Spor ligge i Gader, der utvivlsomt tilhøre Kommunen og aldrig have tilhørt Staten, at det er Kommunen, der bliver Herre over Sporene. — Men nu er vi jo ved 3dje Behandling, og der kan ikke gøres Endring deri, i alt Fald ikke i dette Ting, saa vi have altsaa, naar vi se det paa samme Maade som jeg, Valget mellem tre, om jeg saa maa sige, lige flette Alternativer. Det ene er at blive staaende ved § 4, 2det Stykke, saaledes som det blev vedtaget ved anden Behandling; det andet Alternativ er at følge den ærede Ordfører (Sehested) og den 3dje kongevalgte Landstingsmand (Kajser), og det tredje er at følge det ærede Medlem fra 6te Kredts (S. Pedersen). Men i øvrigt antager jeg dog nok, at naar man kombinerer det af disse forskellige Endringsforslag, der nu maatte blive vedtaget, med det, der findes i § 4, 1ste Stykke, vil Resultatet, naar Koncessions-tiden udløber, forhaabentlig kunne blive, at der kommer en fornuftig Ordning ud deraf, som efter min Mening vil være den, at Kommunen overtager hele Anlægget og fortsætter Driften deraf, og at Staten faar, hvad der billigvis kan tilkomme den, samt at Koncessionshaveren bliver human behandlet. Men jeg er dog ikke ganske sikker paa, at det kan lade sig gøre efter de to ny Endringsforslag, der ere komne frem, thi de ere bestemt knyttede til den Forudsætning, at Koncessionen forlænges, og at de nuværende Koncessionshavere fortsætte Driften af Sporvejene. Jeg vil haabe, at Sagen under dens fortsatte Behandling stilles saaledes, at man dog ikke ganske præjudicerer den Mulighed, som dog vistnok af alle maa anses for den naturlige.

Jeg maa tilstaa, at af disse 3 Alternativer foretrækker jeg, hvad der vedtoges ved 2den Behandling, altsaa Lovforslaget, som det nu foreligger, og jeg kan navnlig slet ikke forstaa den ærede Ordfører, naar han taler om, at der i § 4, 2det Stykke, som det nu foreligger, skulde indeholdes, hvad Ministeren kaldte en Uretfærdighed, at man vil Lovgive med tilbagevirkende Kraft. Det er jo en fuldstændig Misforstaaelse; undskyld, at jeg siger det, men jeg tror, at det er en rent forkert juridisk Opfattelse af Begrebet „tilbagevirkende Kraft“. Hvad der siges i § 4, 2det Stykke, er blot dette, at Staten kan forlænge Koncessionerne paa

de og de Betingelser, men Staten er jo aldeles ikke forpligtet til at forlænge dem. Og naar Staten ikke vil forlænge en Koncession, for at Anlægget kan komme til Staten, og naar den til den Tid fungerende Minister siger: efter Loven af 1862 tilfalder Anlægget Staten, og dermed er Sagen for saa vidt færdig, saa kan der ganske vist opstaa det Spørgsmaal, hvorvidt Staten er berettiget til at fortsætte Driften, men det Spørgsmaal kommer frem, ikke i Forhold til Koncessionshaveren, men i Forhold til Kommunen. Med andre Ord: hvis man tænker sig, at Staten overtager Kjøbenhavns og Nørrebro's Sporvejselskaber, og at Staten vil fortsætte deres Drift, saa kan Kommunen sige: nej, det er vore Gader, Staten kan ikke drive Sporvej paa vore Gader. Jeg ved ikke, hvorledes Ministeren vil stille sig dertil, om han maa sige vil sige: jo, Staten har givet Tilladelse til Sporenes Nedlæggelse, og naar den nu overtager dem, saa maa den ogsaa kunne drive Sporvejene. Men ellers er der ikke Spor af tilbagevirkende Kraft. Staten siger til Koncessionshaverne: hvis I ville undgaa, hvad I vel anse for en Kalamitet, at hele Anlægget uden vederlag falder til Staten, saa kunne I saa det paa den og den Betingelse. Hvor er der Uretfærdighed, hvor er den tilbagevirkende Kraft? Der er ikke Spor deraf.

Grunden til, at jeg foretrækker § 4, 2det Stykke, som det foreligger, er den, at det indeholder de 2 Alternativer, som Udvalgets Medlemmer have spaltet sig paa med 2 Medlemmer paa hvert foruden de fraværende, medens det Forslag, den ærede Ordfører motiverede, kun giver det ene Alternativ, at der skal finde en Budsning Sted af Anlæggets Kapitalværdi, at den Sum skal Staten have, og at saa skal der efter § 4, 1ste Stykke, finde en Overenskomst Sted med Kommunen om, hvorledes Forholdet skal ordnes. Det er muligt, at Koncessionshaveren saa kan vedblive at drive Sporvejen, vel at mærke efter Overenskomst med Kommunen, men der er kun det ene Alternativ, at der skal foretages en Kapitalisering og Kapitalbeløbet tilfalde Staten. — Underændringsforslaget har det 2det Alternativ, hvorefter der ikke bliver Tale om en Kapitalisering og heller ikke om en Udløsning af Statens Forhold een Gang for alle; tværtimod, Staten vedbliver at være i det Maaepi; det bliver et Slags Konsortium med Kommunen, som faar sin Stilling, da den skal give Samtykke til Forlængelse af Driften og fastsætte de Vilkaar, hvorunder den forlængede Drift kan ske. Kommunen maa sikre Staten